

LUNDS
UNIVERSITET

Att växa upp på rätt eller fel sida av stan

En jämförelse mellan män som växt upp i socialt och icke-socialt utsatta områden?

Anton Bengtsson och Antonio Peralta

Kandidatuppsats: SOPA 63

Aktuell termin: HT 2018

Antal ord: 12263

Handledare: Maria Bangura Arvidsson

Abstract

Author: Anton Bengtsson and Antonio Peralta

Title: To grow up on the right or the wrong side of town: A comparative study between men that have grown up in deprived and non-deprived neighbourhoods. [Translated title]

Supervisor: Maria Bangura Arvidsson

The aim of this paper is to highlight how masculinity can be different in different circumstances. We have interviewed four men who has been growing up in deprived neighbourhoods and four men who has been growing up in non-deprived neighbourhoods. Our focus was to understand how their social environment impacted their masculinity during their adolescence. Their ages ranged from 30 to 35. The men had different experiences in relation to the ideals surrounding them but all of them felt that they had to change their behaviour due to the norms that existed in their life. The themes we found in the interviews was school, role models and to be different in different places. Some of our conclusions was that some of the men felt that the norms regarding masculinity changed with age and that their wellbeing was affected by the norms surrounding them.

The keywords: Deprived neighbourhoods, non-deprived neighbourhood, masculinity, School, Role model

Förord

Ett stort tack vill vi framföra till alla intervjupersoner som har valt att ställa upp i denna undersökningen. Vi vill också tacka vår handledare Maria Bangura Arvidsson som har varit till stor hjälp under arbetsprocessen.

Innehållsförteckning

1. PROBLEMFÖRMULERING	6
1.1 SYFTE	7
1.2 FRÅGESTÄLLNINGAR	7
2. KUNSKAPSLÄGET	7
2.1 INLEDNING	7
2.2 HOMOSOCIALITET	8
2.2.1 Maskulinitet i en skola belägen i ett utsatt område	8
2.2.2 Maskulinitet hos icke socialt utsatta tonåringar	9
2.3 Brottslighet och otrygghet bland tonårspojkar i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden	10
2.3.1 Territoriality	10
2.3.2 Bidragande faktorer till brottslighet bland tonårspojkar i socialt utsatta områden	12
2.4 Tonårspojkar	13
2.4.1 Tonårspojkars rörelsemönster i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden	13
2.4.2 Tonårspojkars idrottande som bor i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden	14
3. TEORI	15
3.1 INLEDNING	15
3.2 MASKULINITETER	16
3.2.1 Hegemoni	16
3.2.2 Våld	17
3.2.3 Idrott	17
4. METOD	18
4.1 METODVAL	18
4.2 URVAL	19
4.3 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	20
4.4 GENERALISERING OCH TILLFÖRLITLIGHET	21
4.5 ETISKA REFLEKTIONER	22
4.6 ARBETSFÖRDELNING	24
5. RESULTAT OCH ANALYS	24
5.1 INLEDNING	24
5.2 PRESENTATION AV MÄNNEN I UNDERSÖKNINGEN	25
5.3 SKOLAN	27
5.3.1 Ismael	27
5.3.2 Ulrik	28
5.3.3 Ingvar	28
5.4 ANALYS	29

5.4.1 Ismael	29
5.4.2 Ulrik	30
5.4.3 Ingvar	31
5.5 ATT BETE SIG PÅ OLIKA SÄTT PÅ OLIKA PLATSER	31
5.5.1 Ulf	31
5.5.2 Isac	32
5.5.3 Uno	33
5.6 ANALYS	34
5.6.1 Ulf	34
5.6.2 Isac	35
5.6.3 Uno	36
5.7 FÖREBILDER	37
5.7.1 Urban	37
5.7.2 Ian	37
5.8 ANALYS	38
5.8.1 Urban	38
5.8.2 Ian	39
6. AVSLUTANDE DISKUSSION	40
6.1 HUR KAN MAN FÖRSTÅ DE MASKULINITETSIDEAL SOM INTERVJUPERSONERNA HADE UNDER DERAS TONÅRSTID?	41
6.2 VILKA KONKRETA EFFEKTER HAR INTERVJUPERSONERNAS MASKULINITETSIDEAL FÅTT UNDER DERAS TONÅRSTID?	42
6.3 FRÅGESTÄLLNINGAR SOM VÄXT UNDER ARBETET	43
7. REFERENSLISTA	44
8. BILAGA 1	46
9. BILAGA 2	47

1. Problemformulering

Vi har valt att fördjupa oss i hur mäns uppväxt kan se ut i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden i en svensk storstad. Genom intervjuer så vill vi få en fördjupad och nyanserad bild av hur pojkars maskulinitet påverkas av den sociala miljön som de har växt upp i. Under de senaste åren har massmedia rapporterat om ökade klyftor mellan olika stadsdelar. Massmedias rapporteringar som refereras till nedan är exempel på hur aktörerna i media bidrar med sin syn på situationen. Petersson (2016) från Expressen beskriver hur klyftorna i olika delar av samhället ökar och människor som växer upp i dessa områden har inte någon förankring i samhället via till exempel skolan. Flera områden klassas idag som socialt utsatta vilket betyder att de har en högre arbetslöshet och lägre utbildningsnivå än andra jämförbara områden (Ibid). Johansson (2018) från Metro skriver hur situationen i Sverige har skapat en politisk debatt för att öka tryggheten i socialt utsatta områden och minska den organiserade brottsligheten. Allianspartierna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna gick under 2018 till val med löftet om fler poliser. Det finns även en bred majoritet i riksdagen för skärpta straff mot kriminella (Ibid). Kriminologiprofessorn Tove Pettersson säger till Metro att hen menar att unga pojkar begår mer brott på grund av de maskulinitetsnormer som finns i samhället (Hansson, 2016). Forskning kring tonåringar som växer upp i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden diskuterar hur pojkars maskulinitetsideal kan variera utifrån de olika mansideal som pojkarna har. Jonsson (2007) skriver i sin avhandling hur tonåringar från en svensk förort påverkas av de förväntningar som finns på dem. Förväntningarna utgår bland annat ifrån de maskulina könsnormer som finns. Dessa tonåringar definierar sin maskulinitet och etnicitet utifrån språket de använder genom att använda sig av slanguttryck. Deras ordval ser annorlunda ut i jämförelse med andra tonåringar som betraktas som svenskar. Fundberg (2003) gjorde en studie av hur svenska pojkar från medelklassen formar sin maskulinitet via fotbollen. Enligt Fundberg så uttrycker sig pojkarna annorlunda hemma och på fotbollsplanen. På fotbollsplanen betraktas barnen mer maskulina genom att vara tuffare och att idrotta mer. Maskuliniteten definieras främst utifrån vad man inte ska göra. Pojkarna ska till exempel inte

gnälla för att det anses vara feminint. De ska heller inte vara för aggressiva för då blir de kallade för invandrare (Ibid). Utifrån det vi har tagit upp i problemformuleringen så vill därför få en fördjupad förståelse i varför pojkar uttrycker sig utifrån den maskulina normen som råder i olika sociala levnadsmiljöer.

1.1 Syfte

Syftet med studien var att undersöka vilka uttryck maskulinitet kan ta sig under uppväxten i utsatta och icke-utsatta områden.

1.2 Frågeställningar

Vilka uttryck kan maskuliniteten ta sig under uppväxten i utsatta områden/icke-utsatta områden?

Vilka konkreta effekter har intervjupersonernas maskulinitetsideal fått under deras tonårstid?

2. Kunskapsläget

2.1 Inledning

I detta kapitel kommer vi redogöra för vilken forskning som gjorts i relation till hur det är att växa upp som man i ett socialt utsatta områden respektive ett i icke socialt utsatta områden.

Detta kapitlet tar inte upp all forskning som relateras till socialt utsatta och icke socialt utsatta områden utan är en översikt av den forskning som finns. Den tidigare forskningen fokuserar i huvudsak på de områden som anses socialt utsatta och inte på områden som anses icke socialt utsatta. Eftersom syftet med studien är att förklara varför tonårspojkars maskulinitet i en svensk storstad kan skilja sig åt så har vi valt att rikta in oss på studier som tar upp mäns maskulinitet under tonårstiden kopplat till socialt utsatta och icke socialt utsatta områden. Forskningen på icke socialt utsatta områden har varit svår att hitta, vi kommer därför att definiera icke socialt utsatta områden utifrån studier som i huvudsak fokuserar på socialt

utsatta områden. Den svenska forskningen som har bedrivits på socialt utsatta områden diskuterar relationen mellan socialt utsatta områden och brottslighet. Vi har valt att dela in kunskapsläget i tre teman brottslighet, homosocialitet och tonåringar. Dessa tre teman speglar den forskning vi har kunnat hitta om män i socialt utsatta och socialt icke utsatta områden. I till exempel sökandet av observationsstudier så kunde vi inte hitta någon studie som belyser hur män i icke socialt utsatta områden interagerar med omgivningen. Däremot har vi kunnat hitta en studie om hur tonåringar från icke socialt utsatta områden samspelar på fotbollsplanen. Vi har hittat tidigare forskning främst genom Lubsearch men också via böcker som tar upp relevanta studier. Flera universitet såsom Stockholms universitet har forskningsartiklar tillgängliga som vi har tagit del av. De sökord vi har använt oss av är maskulinitet, socialt utsatta områden, idrott, bostadsområde, grannskapseffekter, trygghet, skola och våld.

2.2 Homosocialitet

De svenska forskning observationsstudier som handlar om män från olika områden vi kunnat hitta har fokus i homosocialitet. Homosocialitet betyder att män är den grupp som dominerar sammanhanget (NE u.å.). Männerna i studierna definierar sig utifrån andra män och stänger ute andra kategorier som inte passar i det sociala sammanhanget såsom kvinnor och andra män med annan bakgrund än de själva. Vi har valt ut två studier där en studie har gjorts på en skola i ett socialt utsatt område och den andra har gjorts på en fotbollsklubb i ett icke socialt utsatt område.

2.2.1 Maskulinitet i en skola belägen i ett utsatt område

Jonsson (2007) skriver i sin doktorsavhandling om invandrapojkars beteende och språkbruk på en högstadieskola i ett socialt utsatt område i Stockholm. I doktorsavhandlingen beskriver Jonsson hur invandrarkillarna på skolan skapade sina gemensamma normer genom att identifiera sig med kategorierna invandrare och kille. Genom att använda ett visst språkbruk så definierar de sig mot dem som betraktas som svenskar och mot flickor. Jonsson menade att pojkarna såg positionerna som män och invandrare som naturliga och det var en del av deras

identitet. Invandrapojkarna i studien uttalar sig stundtals sexistiskt och kränkande mot andra och om varandra. Jonsson menar att de gör det för att definiera gränser mellan kategorierna svensk, invandrare, man och kvinna. Denna gränsdragning gjordes till exempel när svenska ungdomar härmade invandrapojkarnas språkbruk. Då blev de svenska pojkarna nedsättande kallade för Wiga. Ett uttryck för att den svenske pojken ansågs som en falsk invandrare. De svenska pojkarna agerar då inte utifrån de normer som fanns för svenska pojkar och ansågs därmed som falska. Enligt Jonsson så var normen att de svenska pojkarna i studien skulle vara lugnare och mindre tuffa än invandrapojkarna. Om invandrapojkarna i studien hade för fina kläder så blir de på ett nedsättande sätt kallade för svensk-wannabe. Pojkarna i studien kontrollerade varandra så att de stannade inom sina positioner som svenskar och invandrare. Ett annat sätt att agera utifrån om man var svensk eller invandrare var att klä sig på rätt sätt utifrån vilken grupp man tillhör. Slangen som invandrapojkarna använde var ett sätt för dem att definiera sig från svenska pojkar. Även om pojkarna kunde prata utan slang så gör de inte det så ofta för att de inte vill identifieras som svenskar. Jonsson menar att invandrapojkarna använde ord som hora för att bekräfta könsordningen mot tjejer och befästa det feminina som underordnat det maskulina. Orden tjej och gay var nedsättande ord för pojkar som ansågs feminina och hade lägre status. Även maktrelationen till läraren går genom språket. De som härmar lärarens uttal och sätt att prata visar en lojalitet till läraren. Pojkarnas maskulina roller förändras utifrån det sammanhang de befinner sig i enligt Jonsson. Befinner sig pojkarna inför sina vänner så pratar de om ett fenomen på ett sätt och när de är själva med till exempel läraren så pratar de på ett annat sätt om samma fenomen. Det finns även en hierarki i kompisgänget enligt Jonsson. Vissa handlingar förknippas med positiva attribut och leder till status i gruppen och andra handlingar bryter mot de regler som gruppen har och bestraffas (ibid).

2.2.2 Maskulinitet hos icke socialt utsatta tonåringar

Fundberg (2003) beskriver hur svenska pojkar som kommer från icke utsatta områden fostras in i en maskulin roll via en fotbollsförening i Stockholm. Fundberg valde en vad han kallar "svensk" förening för att kunna beskriva vad som är normalt och onormalt beteende för svenska pojkar på fotbollsplanen. Han finner att pojkarna oftast beskriver sig själva utifrån

vilka de inte är. Det var viktigt för pojkarna att leva upp till de ideal som fanns både fysiskt och psykiskt. Fysiskt så ska pojkarna använda kroppen som ett redskap för att nå sina mål på fotbollsplanen. De ska ta plats och ta för sig på spelplanen. Psykiskt så ska pojkarna inte klaga eller tappa kontrollen. När en pojke gnäller eller tappar kontrollen så definieras han som feminin. Om han gnäller och tappar kontrollen så kan han också bli kallad för en invandrare. Invandrare kunde enligt ledarna i studien vara för maskulina genom att pojken inte hade disciplin och att de var för macho. Pojkarna skulle visa kamratskap och kärlek till varandra i viss mån men om det blev för mycket kunde pojkarna kalla varandra för bögar. Fundberg beskriver att det finns tydliga gränser för pojkarna där vissa beteenden anses som maskulina och visa beteenden som anses som feminina. De maskulina beteendena var överordnade och de feminina räknades som underordnade. Fundberg beskriver hur pojkarnas beteenden skiljer sig på fotbollsplanen och hemma. Hemma har pojkarna en mer underordnad ställning i relation till sin maskulinitet och på fotbollsplanen så har pojkarna en mer överordnad ställning (Ibid).

2.3 Brottslighet och otrygghet bland tonårspojkar i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden

Den forskning som vi har hittat om tonårspojkars brottslighet kopplat till socialt utsatta och icke socialt utsatta områden har fokuserat på tonårspojkar i socialt utsatta områden.

Forskningen beskriver hur tonårspojkar från socialt utsatta områden påverkas och dras in i kriminalitet. I forskningen beskrivs det också även vilken påverkan den urbana designen och hushållsekonomi har i brottslighet.

2.3.1 Territoriality

Kintrea, Bannister och Pickering (2010) skriver i studien "Territoriality and disadvantage among young people: an exploratory study of six British" om hur det är för unga tonårspojkar i London att växa upp i utsatta områden där de involveras i olika våldshandlingar. Författarna menar att unga pojkar som bor i ett socialt utsatt område påverkas mer negativt än andra åldersgrupper som bor i icke socialt utsatta områden. Forskarna använder begreppet

“territoriality”. “Territoriality” har olika betydelser i olika sammanhang. Det kan exempelvis betyda att det finns ett samband mellan en människas identitet och bostadsområdets placering. De menar att en mans identitet skapas via grannar, sociala nätverk, kultur och livsstil. Det sociala kapitalet som finns mellan människor kan innebära att man väljer att inte umgås med andra utanför området. Att tonåringar upplever en gemenskap med andra tonårspojkar i ett socialt utsatt område kan få negativa effekter. Tonårspojkarna i det socialt utsatt område socialiserar in i grupper av andra pojkar som har ett destruktivt beteende. Detta destruktiva beteende har en nära anknytning till brottslighet. “Territoriality” är också ett begrepp som innefattar att en grupp människor kontrollerar ett specifikt område. Författaren menar att tonårspojkar i socialt utsatta områden har en social dominans i sitt bostadsområde i jämförelse med andra grupper i området. Denna sociala dominansen förknippas med brottslig aktivitet. Andra tonårspojkar kan bli drabbade av denna dominans då de inte kan röra sig fritt i området då de vill undvika tonårspojkarna som begår brott. Eftersom många tonåringar närvarar i samma socialt utsatta område, bidrar det också till att det skapar konflikt mellan andra jämnåriga pojkar som bor i samma område. Författarna i studien menar att fattigdom är den största orsaken till att unga tonårspojkar som bor i ett socialt utsatt område är med i olika konflikter. Vidare menar de att “territoriality” är orsaken till att tonårspojkar i socialt utsatta områden hamnar i brottsliga miljöer när de blir vuxna. I undersökningen berättar tonårspojkar som är uppväxta i ett socialt utsatt område att deras område genomsyras av narkotikahandel. Detta innebär att dessa pojkar kommer i kontakt med andra människor som är involverade i narkotikahandeln. De menar också att det finns kriminella tonårspojkar som bor och hänger i ett socialt utsatt område som är beredda på att försvara sitt område och deras egna rykte. Tonårspojkar som medverkar i kriminalitet rekryterar andra tonårspojkar som kommer från det socialt utsatta området. I undersökningen visade det sig att gänggrivaler hade samma etniska bakgrund. Detta innebär att “territoriality” i socialt utsatta områden handlar inte bara om vilken etnisk tillhörighet gängmedlemmarna i ett gäng har. Tonårspojkar kan också utöva “territoriality” som gäng trots att de inte har samma etniska bakgrund. I studien framkommer det också att “territoriality” har en mycket mindre betydelse i de icke socialt utsatta områden. Det innebär dock inte att det inte finns tonårspojkar som dominerar i icke socialt utsatta

områden på samma sätt som de gör i socialt utsatta områden. Däremot har det visat sig att tonårspojkarna som bor och hänger i de icke socialt utsatta områden, tenderar att inte hamna i fysiska konflikter med andra jämnåriga pojkar i området (Ibid).

2.3.2 Bidragande faktorer till brottslighet bland tonårspojkar i socialt utsatta områden

Aretun (2009) skriver i rapporten "Ungdomars utsatthet i bostadsområden" att Sverige var ett av de länderna där ungdomsbrottsligheten ökade markant efter efterkrigstiden fram till 1980-talet. Forskning har visat att det var många tonårspojkar som bildade gäng och utövade olagliga handlingar. Kriminella, våldsamma och destruktiva handlingar utfördes av denna gruppen i olika bostadsområden. Framförallt handlar det om i miljonprogrammen där hyresrättsområden sticker ut i brottsstatistiken. För att kunna förstå hur otrygghet bildas i socialt utsatta områden har Aretun (2009) lyft fram hur låginkomstområden och den urbana designen hänger ihop i ungdomsproblemen som påverkar tonårspojkar. Tonårspojkar som lever i en familj med låg hushållsekonomi samt i socialt utsatta områden där hyresrättsområden dominerar, bidrar till en begränsad rörlighet i tonåringarnas vardag. Författaren till studien menar att tonårspojkarna blir exkluderade från samhället på grund av att deras familjer har dålig inkomst. De sociala riskerna som finns bland tonårspojkarna i ett socialt utsatt område är något som utvecklas i samspel med andra tonåringar. Därför efterfrågas det i studien en social policy och fysisk planering i de socialt utsatta områdena. Att tonårspojkar i socialt utsatta områden får brist på rörlighet av ekonomiska skäl leder till att de kan "stängas" in i ett socialt utsatt område tillsammans med andra tonårspojkar som lever i liknande omständigheter. Vidare beskrivs det att den urbana designen som hyresrättsområdena har att erbjuda, skapar förutsättningar till att ett antal ungdomsgrupperingar kan "styra" utemiljön vilket gör den till en plats med risker där andra får leva med (Ibid).

Kintrea, Bannister och Pickering skriver i studien "Territoriality and disadvantage among young people: an exploratory study of six British" vilka faktorer det finns i att unga tonårspojkar i ett socialt utsatt område väljer att dominera sin sociala miljö. En av faktorerna är

trångboddhet. Trångboddhet är också normen i socialt utsatta områden vilket innebär att många tonårspojkar umgås med andra jämnåriga pojkar i området (Kintrea, Bannister och Pickering, 2010).

2.4 Tonårspojkar

Vi har hittat forskning som belyser hur tonårspojkar från socialt utsatta områden och icke socialt utsatta områden socialiserar i olika miljöer samt hur idrott kan anknytas till en klassfråga

2.4.1 Tonårspojkars rörelsemönster i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden

Aretun (2009) skriver i rapporten "Ungdomars utsatthet i bostadsområden" att tonåringar är en samhällsgrupp som rör sig mycket utomhus i bostadsområden. Den lokala infrastrukturen har utformats så att den ska främja ungdomars uteliv. Många av tonåringarnas sociala nätverk i socialt utsatta områden är områdesbaserad. Ungdomar befinner sig på en rad olika platser allt ifrån skolan till att träffa en kompis i bostadsområdet. Tonårstiden innebär också att de distanserar sig från sina föräldrar och uppväxtfamilj. De jämnåriga kompisarna blir viktigare och det bidrar till att tonåringarna rör sig på ett större geografiskt område. För denna gruppen är det inte svårt att hitta utrymmen i utemiljön utan närvarande vuxna människor. I bostadsområden finns det inte mycket att erbjuda för vuxna människor därför vistas inte vuxna där så ofta. På så sätt befinner sig vuxna människor inte i lika stor grad som tonåringar i bostadsområdet. Tonåringar kan därför vara i bostadsområdet utan att behöva vara i närheten av vuxna. Ungdomar som bor i flerfamiljshus är en grupp som sticker ut bland andra ungdomsgrupper. Denna gruppen finner det attraktivt med utemiljöer. Anledningen till att dessa ungdomar använder sig mer av utomhusmiljöer handlar om att de har begränsade privata ytor för att skapa distans till sina föräldrar. Därför blir utomhusmiljöer ett alternativ för dessa tonåringar. Aretun (2009) pekar också på att tonåringar i icke socialt utsatta områden kan röra sig på större ytor jämfört med dem som är uppväxta i socialt utsatta områden. Föräldrar som

har en hög medelinkomst i icke socialt utsatta områden har råd att skjutsa sina tonårsbarn till olika aktiviteter i högre utsträckning än föräldrar med lägre inkomster. Andra stadsmiljöer kan också vara intressanta för dessa tonåringar som bor i icke socialt utsatta områden. De har också råd med en cykel och användning av buss, för att komma fram till den platsen de vill åka till. Däremot ser det annorlunda ut hos tonåringarna som lever i en socialt utsatt område. Dessa ungdomar som bor i städer är den gruppen som mest saknar tillgång till olika aktiviteter. Det är sällan som de transporterar sig utanför området där de bor i (Ibid).

2.4.2 Tonårspojkars idrottande som bor i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden

Pihlblad (2017) skriver i sin artikel "Motion är en klassfråga" hur forskning har visat att det finns ett samband mellan barns närvaro i idrottsföreningar och föräldrarnas utbildningsnivå. Idrott utövas i större utsträckning i kommuner där många av invånarna har en eftergymnasial utbildning och bor i icke socialt utsatta områden. Det lokala aktivitetsstödet (LOK) är ett ekonomiskt bidrag till alla svenska idrottsföreningar. Dessa ekonomiska medel är mest omfattande för dem som idrottar mest. Detta innebär att det mesta av det ekonomiska stödet går till tonårspojkar som bor i icke socialt utsatta områden där deras föräldrar har hög utbildningsnivå. Det lägsta stödet hamnar hos tonårspojkar i socialt utsatta områden där deras föräldrar har en låg socioekonomisk status (Pihlblad, 2017). Tonårspojkars boendeform är en annan bidragande faktor till hur deras fysiska aktivitet ser ut och i vilken utsträckning de är delaktiga i en idrottsförening. Boendeformen kan se olika ut i ett bostadsområde. En stor del av tonårspojkarna som bor i ett icke socialt utsatt område är medlemmar i en idrottsförening. Däremot ser det annorlunda ut hos de andra tonårspojkarna som bor i ett socialt utsatt område. Pojkarna som bor i socialt utsatta områden är inte lika engagerade i föreningslivet. Pihlblad menar också att barnens livsstil kan vara en avgörande faktor i att vissa barn tränar mer eller mindre. Unga pojkar i icke socialt utsatta områden som har hög status anser att det är fritiden som bidrar till mening i livet. Det innebär att det finns tonårspojkar som har livsstilar där det

inte ingår idrott medan hos andra tonårspojkar ingår det idrott. En förklaring till att tonårspojkarna i socialt utsatta områden inte är engagerade i idrottsföreningar är att pojkarna inte trivs med den strukturerade formen av idrott. Istället idrottar dessa pojkar för skojs skull (Ibid).

3. Teori

3.1 Inledning

Detta kapitel handlar om den teori som vi kommer applicera på det material vi har samlat in. Teorin som vi har valt att använda oss av i denna uppsats är Connells (2008) teori om olika maskuliniteter. Connells teori menar på att det finns en rad olika maskuliniteter som påverkas av faktorer som kön, klass och etnicitet. Vi har valt denna teori för att kunna förstå varför pojkar som är uppväxta i socialt utsatta och icke socialt utsatta områden i en svensk storstad har liknande eller olika upplevelser av verkligheten. Vi kommer löpande under kapitlets gång att argumentera för hur konstruktionen av maskulinitet kan kopplas till en mans erfarenheter av att vara uppväxt i ett socialt utsatta och icke socialt utsatta områden. Utifrån Connells teori så har vi valt att ta en socialkonstruktivistisk hållning i relation till det insamlade materialet och det genomsyrar även Connells teori. Socialkonstruktivismen menar att sanning och verkligheten skapas genom social interaktion. Detta perspektiv förklarar varför individer upplever sanning och verkligheten på olika sätt då de vistas i olika sociala miljöer (Berger & Luckmann, 1991, s. 15).

3.2 Maskuliniteter

R.W. Connell skriver i sin bok "Maskuliniteter" hur könsrollerna kan ta sig uttryck i samhället. Hen menar att kvinnor och män utgår ifrån en uppsättning av roller där det finns förväntningar på männen och kvinnorna att agera utifrån sitt kön. Det finns alltid en manlig könsroll och en kvinnlig könsroll inom alla kulturella miljöer. Maskulinitet och femininitet internaliseras i en

individens medvetande i mötet med andra. När ett barn föds socialiseras hen i denna typen av kategoriseringar (Connell, 2008, s. 53). Vår tolkning av Connells teori är att en mans maskulinitet kan förändras om han befinner sig i en miljö med många andra människor som har en viss mentalitet. I problemformuleringen diskuterade vi hur media har målat upp en bild av socialt utsatta områden som annorlunda i jämförelse med andra icke socialt utsatta områden (Petersson 2016). Detta kan göra att det finns olika maskulinitetsideal i de olika områdena som männen i vår studie växt upp i.

3.2.1 Hegemoni

Hegemoni är en kultur inom en grupp som håller kvar gruppen ledande position i samhället. Hegemoniska maskulinitetens avsikt är att upprätthålla patriarkala strukturer som gör att maskulinitet har mer makt än femininitet. Detta gör alltså att män får en starkare maktposition i samhället och kvinnor får en svagare ställning. Connell kallar maskulinitet för överordnat och femininitet för underordnat (Connell, 2008, s. 115). Connell sammanflätar flera olika perspektiv för att förstå en individs position i genusordningen. Maskulinitet och femininitet interagerar med klass och etnicitet. Detta gör att en individ med arbetarklassbakgrund kan ha en form av maskulinitet och en individ med överklassbakgrund kan ha en annan form av maskulinitet. På så sätt kan maskuliniteten ta sig uttryck på olika sätt beroende på vilken klasstillhörighet en person har (Connell, 2008, s. 118-119). Män som inte når upp till det maskulina idealet i samhället får ofta höra smädelse som förknippas med feminina attribut såsom att man är en nörd eller mes. Män som är delaktiga i den maskulina normen drar fördelar av detta då maskulinitet premieras av samhället. De som avviker från normen hamnar i underläge enligt Connell. Connell menar att män som vill främja den maskulina normen i samhället tar avstånd till det som inte är maskulint (Connell, 2008, s. 116-117).

3.2.2 Våld

Våld är ett fenomen som kan knytas till maskulinitets normen. Att använda våld kan vara ett sätt för män att hävda sin maskulinitet i gruppstridigheter. Ungdomsgängsvåld är ett exempel på hur marginaliserade maskuliniteter uttrycker sin maktposition gentemot andra män (Connell, 2008, s. 122). Våld är ett sätt för männen att dra gränser för vilka de är och befästa sin egen ställning gentemot andra individer enligt Connell. Har inte en man makten över sin situation så försöker mannen skaffa sig makten genom till exempel våld. Connell beskriver hur maskulinitet kan vara olika beroende av vilken position mannen innehar i samhället. En man från arbetarklassen ser på våld på ett specifikt sätt medan en man från överklassen ser på våld på ett annat sätt (Connell 2008, s. 116-117). Vår tolkning är att Connell beskriver arbetarklassens maskulinitet som tuffare. Eftersom fler människor med låg socioekonomisk status bor i utsatta områden i jämförelse med icke socialt utsatta områden så borde enligt Connells teori klimatet vara tuffare i ett socialt utsatt område. Mäns erfarenheter av maskulinitet borde då vara annorlunda beroende på om de växt upp i socialt utsatta områden eller icke utsatta områden.

3.2.3 Idrott

Connell beskriver att maskulinitet och den manliga idealkroppen är starkt förknippad med varandra. Kroppen är ett vapen som mannen ska bruka. Många manliga idrottare tvingas till motion som kroppen och psyket inte mår bra av för att nå upp till idealet av vad den manliga kroppen ska vara (Connell 2008, s. 97-98). Fundberg (2003) menade svenska män från icke utsatta områden mestadels uttryckte sin maskulinitet när de var på fotbollsplanen.

4. Metod

4.1 Metodval

Bryman (2011) skriver hur val av forskningsstrategi måste anpassas utifrån vilken frågeställning och problemformulering som finns med i arbetet. Om tanken med undersökningen skulle basera sig på att få fram antal orsaker till sociala fenomen, är det mer rimligt med en kvantitativ forskningsmetod. Däremot om arbetets poäng är att lyfta fram människors världsbild eller livssyn i en bestämd grupp, är det bättre att använda sig utav en kvalitativ metod (Bryman, 2011). Vår problemformulering och frågeställningar riktar in sig på hur deltagarna i undersökningen beskriver sin uppväxt i relation till maskulinitet. Vi eftersträvade att deltagarna skulle få möjligheten att utforma sina svar med större frihet genom att intervjua dem. I jämförelse med en kvantitativ metod hade männen inte fått lika stor frihet att kunna utforma sina svar eftersom svarsalternativen många gånger redan är uppsatta tex i enkät. Detta bidrar till att intervjumaterialet innefattar deltagarnas egna uppfattningar om hur de beskriver sin verklighet. Det förstärker våra argument att använda oss av just en kvalitativ metod. Eliasson-Lappalainen, Jacobsson, Meeuwisse och Swärd (2008) menar att de som använder sig av halvstandardiserade intervjumetoder har förväntningar på att männens åsikter och synsätt träder fram på ett bättre sätt jämfört med att använda sig av en standardiserad intervju eller enkät (Eliasson-Lappalainen, Jacobsson & Swärd, 2008, s. 37). Vi använder oss av semistrukturerade intervjuer som är i liknande uppbyggnad som halvstandardiserade intervjuer. Eftersom vår avsikt var att lyfta fram sådant som deltagarna själva hade uttalat sig om, ansåg vi att i användningen av denna intervjuform, kunde vi få fram mer av det som vi var ute efter. Öppna frågor är ett exempel en fördel med semistrukturerad intervjuer. Med öppna frågor innebär det att innehållet av materialet kunde spegla olika riktningar beroende på hur deltagarna hade svarat på frågorna. Därför var kodningen viktig för att kunna hitta eventuella mönster som fanns mellan deltagarna i gruppen och mellan grupperna.

4.2 Urval

Bryman skriver att kvalitativa forskare använder sig av olika typer av urval. Vi har valt ett målinriktat urval i vår undersökning. Denna typen av urval går att använda om det finns avsikt att vara strategisk i att bilda en överensstämmelse mellan forskningsfrågor och urval. Det handlar om att forskaren vill ha intervjupersoner som är relevanta för forskningsfrågorna (Bryman, 2011, s. 434). Innan vi bestämde oss för att välja ett urval som passar forskningsfrågorna planerade vi att göra intervjuerna och transkriberingarna så tidigt som möjligt för att få mer tid till andra delar i uppsatsen. Framförallt tillräckligt med tid för bearbetning och analys av empiri. Den begränsade tiden för uppsatsarbetet spelade roll och resulterade i ett målinriktat urval. Eftersom en av oss är uppväxt i en svensk storstad och har kontakt med män som är mellan 30-35 år så valde vi intervjupersoner utifrån hans kontakter. När det visade sig att dessa bekanta med kort varsel kunde ställa upp på intervju så bestämde vi oss för detta urval. Dessutom har vi inte fokuserat på att deltagarna i undersökningen ska vara representativa för Sveriges befolkning eftersom vi har ett större intresse i kvalitativa aspekter. För att kunna få en större förståelse i hur de resonerar individuellt kring maskulinitet utifrån sin uppväxt, har vi valt män där hälften av dem har växt upp i ett socialt utsatt område och den andra hälften i ett icke socialt utsatt område. Vi har använt oss av den svenska polisens definition av vilka områden som räknas som socialt utsatta och socialt icke utsatta. Polisen definierar socialt utsatta områden som ett geografiskt avgränsat område som har en lägre socioekonomisk status än i icke socialt utsatta områden. Det socialt utsatta området har också en närvaro av kriminella män som påverkar området till skillnad från ett icke socialt utsatt område. Att området har en lägre socioekonomisk status betyder att arbetslösheten är högre än i icke socialt utsatta områden och färre har någon form av utbildning. Ett icke socialt utsatt område beskrivs enbart i relation till socialt utsatta områden. De icke socialt utsatta områdena har lägre arbetslöshet, lägre kriminalitet och högre utbildningsnivå än de socialt utsatta områdena. Polisen har sammanställt vilka områden som räknas som utsatta och utifrån det så har vi valt intervjupersoner (Nationella operativa avdelningen, 2017).

Vi har också valt att avgränsa en åldersgrupp så att deras utsagor beskriver ungefär samma tidsperiod. Att intervjua människor med stora ålderskillnader, kan ge för stora skillnader eftersom samhället kan ha sett olika ut i olika tidsperioder. Vi valde åtta intervjupersoner eftersom vi uppfattade att det skulle ge oss ett tillräckligt stort material att bearbeta och analysera.

4.3 Tillvägagångssätt

För att kunna besvara våra forskningsfrågor utgick vi ifrån några teman i intervjuguiden (se bilaga). På så sätt kunde vi orientera oss i hur frågorna skulle utformas och att deltagarna skulle svara på det som vi var ute efter att få veta. Detta bidrog till att vi kunde analysera materialet och se vilken koppling det finns till maskulinitet eftersom det är våra teoretiska glasögon. Vår utgångspunkt var att ta reda på hur pojkars maskulinitet kan ta sig uttryck i männens berättelser i deras uppväxt. Detta bidrog till att vi fick möjligheten att avgränsa oss och att vi kunde analysera hur pojkars uppväxt kan se ut i ett socialt utsatt och ett icke socialt utsatt område. Skälet till att vi inte har intervjuat kvinnor är att vi vill fördjupa oss i pojkars uppväxt. När vi hade transkriberat alla intervjuer valde vi att göra en tematisk analys eftersom den kändes relevant. Vi började att analysera var för sig. Efter att vi hade gjort kodningen individuellt diskuterade vi vilka maskulina mönster som framgick i de utvalda teman som fanns med i intervjuguiden. Dessa utvalda teman var “skola”, “förebilder” och “att bete sig på olika sätt på olika platser”. Bryman pekar på olika sätt att koda ett material. En av analysmetoderna är tematisk analys. Tematisk analys syftar på att använda sig av centrala teman och därefter ha subteman som sammanställs i en tabell. I tabellen fylls det med relevant data som varje deltagare har sagt beroende på vilken subtema det handlar om (Bryman, 2011, s. 525).

4.4 Generalisering och tillförlitlighet

Materialet som vi har fått fram i denna kvalitativa studie ger en fingervisning av hur barn uppmärksammas i socialt utsatta områden samt i icke socialt utsatta områden.

Det kan också uppvisa vilken riktning vår undersökning får när deltagarna beskriver sin verklighet. På så sätt kan en forskare ta med sig detta och lyfta fram sådant som kan vara intressant att undersöka när det råder mer tid till förberedelse av material. Avvikelse som finns med i materialet kan också uppfattas som intressanta företeelser och som kan vara värt att fördjupa sig i. Eftersom materialet endast består av åtta män, går det inte att generalisera till hela befolkningen. Detta är en svaghet i kvalitativa metoder. Detta kan bidra till att materialet inte fångar upp allas erfarenheter på så sätt att vi inte med säkerhet kan veta om resterande relevanta population instämmer i deltagarnas synsätt. Bryman (2011) skriver hur forskarna Guba och Lincoln pekar på att det behövs termer och metoder för att kunna utvärdera kvalitén i en kvalitativ undersökning. En av de grundläggande kriterier som nämns är tillförlitlighet som är trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och möjlighet att styrka och konfirmera.

Uppbyggnaden av ett trovärdigt resultat innebär att man är säker på att forskningen har genomförts med de reglerna som finns för kvalitativ forskning och att rapporteringen av resultaten kommer fram till deltagarna i undersökningen. På så sätt kan de bekräfta om vi har uppfattat verkligheten på rätt sätt. När det gäller trovärdigheten har samtliga intervjudeltagare fått resultatet av transkriberingarna. Detta gör vi för att de ska få möjlighet att påverka studien eftersom det är deras egna utsagor som vi analyserar. I samband med överförbarhet, innefattar den kvalitativa forskningen normalt sett en liten grupp intervjupersoner där de har gemensamma egenskaper. Det innebär att resultatet har en tendens till att rikta in sig på det unika av en aspekt. För att kunna göra en analys så har vi varit tvungna att avgränsa oss och fördjupa oss i våra utvalda teman. Undersökningens tillförlitlighet skapar en redogörelse kring alla faser som finns med i forskningsprocessen. Pålitligheten har kunnat fastställas med kontinuerliga konstruktiv kritik tack vare vår handledare. Det innebär att någon har granskat processen och bedömt kvaliteten som finns med i hela undersökningen. Möjligheten att styrka

och konfirmera innebär att forskaren ska ha insikt i att inte kunna vara helt objektiv i sin samhällliga forskning och att hen har agerat i god tro. Det handlar alltså om att forskaren ska omedvetet låtit personliga värderingar eller att teoriernas riktningar har påverkat slutsatserna i undersökningen (Bryman, 2011, s.352-355). Däremot vill vi understryka att vi är ödmjuka samt förstående i att våra personliga värderingar och de utvalda teoretiska inriktningar har omedvetet påverkat slutsatserna i undersökningen. Eftersom vår avsikt är att agera i god tro, innebär det också att vi också har ett ansvar att vara transparenta och poängtera sådant som kan påverka arbetet negativt.

4.5 Etiska reflektioner

Vetenskapsrådet skriver i sin bok "Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning" vilka principer som följs när det grundläggande individskyddskravet ska konkretiseras. Forskningen består av fyra generella huvudkrav som är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2002, s. 6).

Informationskravet innebär att en forskare ska informera undersökningsdeltagare vad forskningen handlar om och vilka villkor deltagaren har i undersökningen. Deltagaren ska också få information på att det är frivilligt att delta samt att de kan avböja medverkan i studien (Vetenskapsrådet, 2002, s. 7). När det gäller informationskravet har vi informerat samtliga deltagande män i genom att skicka ut ett informationsbrev. Efter att männen har tagit del av informationsbrevet, har vi frågat deltagarna om de har funderingar kring intervjun och innehållet i brevet. På platsen för intervjun gick vi tillsammans med mannen igenom informationsbrevet för att försäkra oss om att det inte råder några tvivel om intervjun och att det finns utrymme för deltagaren att ställa frågor.

Samtyckeskravet består av att deltagaren i undersökningen ska ge sitt samtycke till att medverka i intervjun och att hen kan självständigt bestämma över vilka villkor det ska ske i samt hur mycket tid hen väljer att bidra med (Vetenskapsrådet, 2002, s. 9-10). Samtyckeskravet har tillfrågats muntligt två gånger. Första gången kontaktades männen via sociala medier eller muntligt om de hade kunnat tänka sig att delta i undersökningen. Andra gången frågade vi om de fortfarande har samma inställning till samtycket när de har fått ta del av informationsbrevet. Innan intervjun påbörjades var vi noga med att understryka deras rätt att inte svara på frågor. Det råder inget beroendeförhållande mellan oss och deltagarna.

Konfidentialitetskravet handlar om att sträva efter största möjliga konfidentialitet i samband med deltagarens medverkan och att hens personuppgifter förvaras på ett sätt där obehöriga inte kan ta del av dem (Vetenskapsrådet, 2002, s. 12). Konfidentialitetskravet poängteras till männen både i informationsbrevet och på platsen för intervjun. Utifrån detta krav har vi också förstått vikten av att välja en intervjuplats där intervjupersonen kan svara på frågorna under trygga förhållanden utan att andra obehöriga kan ta del av det som sägs i intervjuerna. Därför har intervjupersonerna fått möjligheten att själva bestämma vilken stad och miljö som intervjun kommer att äga rum. En av intervjupersonerna hade inga förslag på en intervjuplats. Vi föreslog en av grupprummen som vi hade bokat tid på Socialhögskolan vid Lunds Universitet vilket han ansåg vara ett bra alternativ. En annan intervjuperson valde att bli intervjuad på sin arbetsplats. Resten av intervjupersonerna blev intervjuade i deras egna hem. Alla intervjuer genomfördes på ett konfidentiellt sätt genom att det var bara intervjupersonen och vi intervjuare som närvarade på intervjuplatsen. Detta bidrog till att ingen annan människa kunde lyssna på intervjun.

Informationsbrevet hänvisar bland annat till att alla namn och platser kommer att vara fingerade för att kunna åstadkomma största möjliga konfidentialitet. I kombination med informationsbrevet har avsikten varit att lagra allt material på ett sätt så att andra individer inte kan få ta del av uppgifterna i intervjuerna. Det råder inga etiskt känsliga uppgifter av människans utsagor.

Nyttjandekravet handlar om att de uppgifter som insamlats för forskningsändamål inte får användas för kommersiellt bruk eller andra syften som inte har någon vetenskaplig anknytning (Vetenskapsrådet, 2002, s. 14). Nyttjandekravet har också funnits med i informationsbrevet där vi fastställer att materialet enbart kommer att användas till uppsatsen. Materialet kommer att förstöras när uppsatsen är klar vilket omöjliggör att deras personuppgifter.

4.6 Arbetsfördelning

Arbetsfördelningen mellan varandra har sett ut genom att dela upp arbetet i olika delar. Däremot har vi skrivit tillsammans i ett gemensamt dokument där vi kan se varandras texter. Det har hjälpt oss att ha mer insyn i varandras arbetsprocess. Vi har någon gång per vecka träffats för att diskutera innehållet i uppsatsen samt vilka delar som behövs att ändras. En av oss har valt att fokusera på metod och etik delen medan den andra har valt analysen. Resterande delar har vi gemensamt skrivit tillsammans. De sista dagarna innan inlämning valde vi att träffas och gå igenom arbetet.

5. Resultat och Analys

5.1 Inledning

När vi kodade materialet i intervjuerna såg vi tre olika teman som genomsyrade intervjuerna. I varje tema så fördjupar vi oss i hur vi kan förstå intervjupersonernas upplevelser utifrån Connells (2008) maskulinitetsteori. Temat inleds med en beskrivning av det kodade materialet kopplat till temat följt av en analys. Det första temat är hur männen formar sin maskulinitet i skolmiljön. Det andra temat handlar om hur männens maskulinitet formas efter vilken situation de befinner sig i. Det tredje temat är hur männens förebilder formar deras syn på maskulinitet.

För att göra männen anonyma så har vi valt att anonymisera deras namn. Istället för att skriva ut männens riktiga namn så skriver vi fingerade namn. Män som kommer från icke socialt utsatta områden har namn som börjar på I och män som kommer från socialt utsatta områden har namn som börjar med U. Alla adresser, orter och namn i citaten är fiktiva för att säkerställa männens anonymitet. Citaten som valts ska spegla en specifik mans tankar När vi har valt citat som speglar männens tankar på bästa sätt. Vi inleder med en presentation av intervjupersonerna.

5.2 Presentation av männen i undersökningen

Ismael, 32 år, har växt upp i ett villakvarter. Båda hans föräldrar är utbildade lärare och han jobbar idag som lokförare. Hans föräldrar är inte skilda. Ismael menar att han under sin uppväxt känt sig trygg och att hans föräldrar har jobbat för att han ska klara av skolan.

Ingvar, 31 år, bodde under sin uppväxt i en villakvarter. Hans föräldrar är inte skilda. Ingvars föräldrar har inte någon formell utbildning. De har jobbat sig upp i olika organisationer. Ingvar kände inte någon större press när det kom till skolarbetet utan snarare underliggande förväntningar. Idag arbetar Ingvar med ekonomifrågor på ett företag.

Isac, 31 år, bodde under sin uppväxt hos sin mamma i en hyreslägenhet och hos sin pappa bodde Isac i en villa. Hans föräldrar är skilda. Isac trivdes inte med skolarbetet som liten och ville hellre vara med sina vänner. Hans föräldrar försökte få honom motiverad till skolan. Isacs pappa arbetar som avdelningschef i ett stort företag och hans mamma arbetar som förskollärare. Idag utbildar han sig till systemvetare.

Ian, 31 år, bodde under sin uppväxt i två olika hyreslägenheter eftersom hans föräldrar är skilda. Idag arbetar han som sjuksköterska. Hans föräldrar var måna om att han skulle klara av skolan och han hade en syster som presterade bra som hjälpte honom med skolarbetet. Ians

pappa arbetade som undersköterska på ett äldreboende och Ians mamma arbetade på ett läkemedelsföretag.

Ulf, 31 år, bodde i en hyreslägenhet under sin uppväxt. Hans mamma jobbar i servicebranschen och hans biologiska pappa bor utomlands. Ulfs föräldrar är skilda. Däremot hade han en styvpappa som bodde hemma men var borta många gånger på grund av sitt arbete. Han beskriver sig själv som ambitiös i sin ungdom. Han satsade på skolan trots att andra runt omkring honom inte var lika motiverade. Vissa miljöer i området där Ulf växte upp upplevde han som tuffa. Ulf arbetar idag med journalistik.

Uno, 32 år, bodde i hyreslägenhet under sin uppväxt. Hans föräldrar är skilda och han bodde sällan hos sin pappa eftersom det var långa avstånd mellan föräldrarnas hem. Uno arbetar idag som försäljare i en butik samtidigt som han läser på komvux. I framtiden vill han läsa till idrottslärare. I ungdomen så var Uno ett aktivt barn med mycket vänner. Han tyckte om idrott. Uno snattade en del i affärer för att han ville känna sig cool och få beröm från andra. I skolan hade Uno det tufft på grund av sin dyslexi men fick det bättre när han bytte till en skola där han fick stöd.

Ulrik, 32 år, bodde i hyreslägenhet under sin uppväxt. Hans föräldrar är inte skilda. Han hade lätt för skolarbetet när han växte upp och hans lärare försökte motivera honom till att plugga hårdare. Han visste inte vad han ville göra i framtiden och saknade på grund av det motivation till skolarbetet.

Urban, 31 år, och bodde i villa och hyreslägenhet under sin uppväxt. Hans föräldrar bodde hemma men hans pappa var mycket frånvarande. Han upplevde att han påverkades mycket av sin storebror som ofta var den som bestämde. Urban tyckte om skolan han gick på och kände inte så hård press från sina föräldrar att prestera i skolarbetet. Han upplever att hans mamma var där när han växte upp men pappan var inte lika närvarande.

5.3 Skolan

5.3.1 Ismael

Ismael upplevde att den maskulina normen för killar var olika i skolor som fanns i socialt utsatta områden och i icke socialt utsatta områden. Ismael menar att pojkar med invandrabakgrund som gick i skolan som låg i ett socialt utsatt område hade ett tuffare skolklimat i jämförelse med skolan som låg i ett icke utsatt område.

“När jag bytte från lågstadiet till mellanstadiet så. Där var det nästan bara etniska svenskar. Det var mycket lugnare där. Mina föräldrar tyckte inte jag skulle gå i högstadiet i en stökig skola då skolan är okänd. Det var därför de bestämde sig för att flytta. Den skolan var okänd då. Mycket stökigt och sociala problem där. Det var ju en stor skillnad att komma till en annan skola. Det var lugnare där. Tryggare där då.” (Ismael)

När Ismael kom till en skola där det var majoritet etniska svenskar så upplevde Ismael att det var lugnare och att pojkarna på den icke socialt utsatta skolan hade intressen som passade honom bättre.

“Sen åkte jag skateboard. Om vi snackar högstadiet så var det väl det som tog mycket tid. Det var det jag gjorde mest...Det var trendigt då i slutet av 90-talet. Det var populärt. Ett Playstation-spel som vi spelade. Såg det och så började vi åka några kompisar från skolan. Så gjorde vi det tillsammans. Det var därför vi började.” (Ismael)

Istället för den tuffare attityden så var det viktigare att göra trendiga grejer så som att åka skateboard. Att ha roligt och att göra liknande saker som andra svenska ungdomar var viktigare än att vara tuff och kaxig på skolan i det icke utsatta områden .

5.3.2 Ulrik

Ulrik beskriver hur klimatet blev tuffare i skolan när han gick från mellanstadiet till högstadiet.

“Det blev sämre i tonåring. Jag hade fortfarande vänner men det var mer att jag förändrades. Man får inte leka tex med lego. Jag vet inte jag tappade bort all kreativitet. Det blev mycket skolk och liksom skolan var rent åt helvete. Även om jag var inte mobbad eller utstött så hade jag folk att umgås med. Det var inte roligt att vara där. Det blev hårdare klimat, kaxigare. Man var inte vuxen men man inbillade sig. Det var jobbigare för mina föräldrar. Jag ville skolka.“ (Ulrik)

Ulrik fick inte längre göra det han ville utan blev tvingad till att vara i en miljö som han beskriver som kaxigare och tuffare än den har varit tidigare. Detta ledde till att Ulrik ville inte vara i skolan längre.

5.3.3 Ingvar

Ingvar gick inledningsvis i en skola som låg i ett socialt utsatt område. Efter en tid började hans klasskamrater att byta skola. Ingvars vänner bytte skola och då ville Ingvar också byta skola. Även Ingvars föräldrar ville att han skulle byta skola. Han upplevde inte någon större skillnad på skolorna och ansåg att det var lika stökigt i bägge skolorna. Däremot upptäckte han att ett skolbyte innebar att han fick möjligheten att uppträda annorlunda då alla på skolan inte visste vem han var. Han förklarar detta på följande sätt:

“Jag visste inte riktigt vilken roll jag skulle ta för då kommer man dit helt oskriven
blad och dem vet inte vem jag är. Så då kände jag själv att jag
hade lite såhär, var ska jag hitta min plats? Ska jag vara med
dem? Dem coola killarna eller lite nördarna eller var hamnar jag?
Så då kände jag att söka efter identitet” (Ingvar)

Ingvar bestämde sig för att umgås med andra pojkar som betraktades som nördar. Han valde att umgås med dem eftersom han ville fokusera på sina studier. Däremot ville han själv inte bli betraktad som nörd. Detta bidrog till att han valde att gymma för att kunna betraktas som mindre nördig. Ingvar redogör detta på följande sätt:

”Okej nu ska jag bli fit och så. Min tid gick väl mycket till att, gå upp, gick i
skolan, så kom jag hem och då gymmade jag väldigt mycket som
var min fokus och umgås med vänner. Det var nog också ett
aktivt val att min uppfattning var okej om man pluggar mycket så
ska jag inte se nördig ut så jag ska ändå biffa till mig lite.”
(Ingvar)

5.4 Analys

5.4.1 Ismael

Connell (2008) menar att maskulinitet är överordnat femininitet. Enligt Connell så påverkas en mans maskulina normen av vilken etnicitet och klass han har. En man från arbetarklassen kan därför ha andra maskulinitetsideal än en man från överklassen. Ismael gick i två olika skolor där den ena låg i ett socialt utsatt område och den andra låg i ett icke socialt utsatt område. Ismael uppfattade att det fanns olika mansideal i de olika skolmiljöerna. Han valde att under sin tonårstid umgås med andra tonårspojkar som hade liknande klass och maskulinitetsideal som honom själv. Ismael började till exempel att åka skateboard tillsammans med andra

tonårspojkar från skolan. Han valde bort den tuffare miljön för att han tyckte inte om den miljön och upplevde att det maskulinitetsideal som fanns på den utsatta skolan inte passade in i hans maskulinitetsideal. Han var mer bekväm med att hämta sin mansnorm från populärkulturen som de andra pojkarna i den icke socialt utsatta skolan. Jonsson (2007) menade att det fanns olika normer för olika pojkgrupper och att pojkar oftast väljer samma grupp som pojken tillhör. Vi tolkar det som att Ismael valde att umgås med pojkar som hade samma klass och maskulinitetsideal för att han mådde bättre av att vara med dem. Om en grupp uppmärksammar och värdesätter samma saker som individen själv gör så kan individen känna sig uppmärksammad vilket är positivt för självbilden.

5.4.2 Ulrik

Ulrik som växte upp i ett socialt utsatt område sa att han inte längre fick göra det han ville när han kom till högstadiet. Det var en mindre öppen miljö som utestängde de kreativa saker han hade gjort tidigare. Det kaxiga och livliga klimatet är enligt Jonsson (2007) ett sätt för tonårsskillar att definiera sin manlighet i kontrast mot tjejer som anses passiva och tysta. Enligt Ulrik så förändrades maskulinitetsidealen när han gick från mellanstadiet till högstadiet. Detta är inte något Jonsson tar upp. Vi tolkar det som att normerna kring maskulinitet kan se annorlunda ut bland tonåringar beroende på vilken ålder de har. Under Ulriks tonårstid uppfattar vi att han inte kunde anpassa sig i något mansideal som fanns i skolmiljön. En effekt av detta var att han började skolka från lektionerna. Vi tolkar det som att ett tufft maskulinitetsideal kan utestänga andra maskuliniteter från gemenskaper då de maskulinitetsidealen inte anses passa in. Det tuffa mansidealet kan då hindra kreativitet och lekfullhet vilket kan vara viktigt för vissa individers utveckling.

5.4.3 Ingvar

Connell (2008) menar att män som inte når upp till ett mansideal kan få bemöta hånande ord som har nära anknytning till femininitet. Denna förolämpningen kan grunda sig i att man kallas

nörd eller mes eftersom man upplevs av andra som tillräckligt maskulin. Vid skolbytet visste Ingvar att han hade möjligheten att forma sin maskulinitet på det sättet som han själv ville eftersom han inte kände så många i den nya skolan och då han inte hade någon fast roll i en grupp som påverkade honom. Att Ingvar sökte efter en ny identitet kan ha att göra med att han är tveksam till vilket mansideal som han själv vill anpassa sig efter eller som han identifierade sig med. Vi tolkar det som att han var tvungen att välja mellan de han upplevde som coola eller de han kallade för nördarna i den nya skolan. Eftersom skolarbetet var en viktig del i hans eget maskulinitetsideal, innebar det att han valde att umgås med nördarna trots att han skulle möjligtvis skulle kunna betraktas som nörd. Vi tolkar det som att han kompenserade för sina "nördiga" studier genom att gymma för att få en mer maskulin kropp. Vi tolkar det som att en handling som anses som feminin kan kompenseras med en handling som är maskulin. Det kan göra att män som gör traditionellt feminina aktiviteter kan hålla kvar vid sin maskulinitet genom att göra traditionellt maskulina aktiviteter. Självbilden man har som man kan då hållas kvar genom att röra sig i manliga miljöer.

5.5 Att bete sig på olika sätt på olika platser

5.5.1 Ulf

Ulf växte upp i ett socialt utsatt område där det fanns många tuffa killar och tjejer. Han upplevde våldet som negativt. Ulf var i miljöer där det förekom det våld för att han ville vara med sina vänner som var där.

"ja det var ett ställe där det var... tuffa... killar... tjejer/killar hängde. Det var. Det var inte vem som helst där. Det var de som ja ansåg sig själva tuffa. Det var ju ett av ställena där det var mycket bråk... ja det var ju där mina vänner. Det var ju där vi umgicks" (Ulf)

Tidigare i intervjun beskriver Ulf sig som lugn när han var hemma och med vissa av sina vänner men när han kommer till en grupp där det finns en tuff attityd så anpassade han sig efter den attityden.

5.5.2 Isac

Isac beskriver hur han gick från att ha dåligt självförtroende och vara blyg till att vara framåt efter framgångar i fotbollsklubben.

“Självförtroende. Innan dess var jag väldigt blyg. Jag trodde inte att jag var bra.

Sen så, när en tränare, när jag var liten spelade jag back. Jag var rätt så dålig då så, fick man mycket skit om man gjorde misstag, så blev hela laget sura på en när man orsakade ett mål och sådär.

Sen så fanns det en smart tränare som såg på mig, han har ju egenskaper, offensiva egenskaper på fotboll som vi kan utnyttja på annat sätt. Så bytte han position på mig så blev jag anfallare, och så började jag göra lite mål istället. Och då kom självförtroendet när man fick cred, så att säga.” (Isac)

Den roll Isac fick i fotbollen avgjorde hur andra såg på honom i laget och detta gjorde att han mådde bättre.

5.5.3 Uno

Uno hade en aktiv barndom där han hittade på mycket saker med olika vänner. Uno upplever området han växte upp i som livligt och att det var människor med invandrarbakgrund som var livligare än svenskarna.

“Ja det var visserligen ganska lugnt men det fanns ju vissa. Han var ju från ett annat land min granne. Han känner ju andra från andra områden som han umgicks med. Man har ju vänner när man är små men sen så är man kompis med den ett tag och sen den ett tag. Det går ju så till och från. Man har ju såna aktiviteter pyssla på helgen. Hittar på grejer. Ehhh så att... det var väldigt. Procentuellt på min gård handlar det om 15% utlänningar. På andra gårdar var det tvärtom 20% svenskar och resten invandrare. Men ja en livlig uppväxt som sagt. Men sen tröttnade jag på det. det var inte kul längre. Dom fortsatte med det och jag umgicks med en annan vän som träffade i ettan. Sen började jag känna andra i den kretsen. Jag gick i en annan skola efter den första.” (Uno)

Samtidigt som han upplever att invandrare är livligare så umgicks han med dem och anpassade sig i en viss mån till den livliga livsstilen som han beskriver det. Tillslut tröttnade han på att stjäla och valde att vara med sina andra vänner.

5.6 Analys

5.6.1 Ulf

Fundberg (2003) skriver att pojkarna i hans studie agerade på olika sätt i olika sammanhang. Det var skillnad på hur pojkarna i studien förhöll sig till sin maskulinitet i hemmet och på fotbollsplanen. Ulf säger att han inte delade de tuffa idealen som hans vänner hade på fritidsgården men när han var där så anpassade han sig efter den maskulinitet som kompisarna

eftersträvade. Ulf var alltså beredd att utöva ett mansideal som han inte var bekväm med för att få vara med sina vänner. Vår tolkning av detta är att hans vilja att vara med sina vänner vägde tyngre än hans vilja att avlägsna sig från det maskulinitetsideal som fanns bland dem. Han kände att han var tvungen att leva upp till de förväntningar som hans kompisar hade på honom genom att ha en tuff attityd för att kunna passa in i gruppens mansideal. Hade Ulf inte kunnat uppvisa en sådan tuffhet bland sina kompisar skulle det möjligtvis bli svårt för honom att känna sig en del av gruppen. Detta stämmer även överens med Connells (2008) teorier där hon menar att män som inte lever upp till de normer som finns kring maskulinitet bestraffas och de män som lever upp till de maskulina normerna belönas. Connell (2008) menar att en anledning till tonårspojkars från arbetarklassen har en våldsamma jargong kan vara att pojkarna identifierar sig med en maskulinitetsnorm som uppmuntrar våld. Ulf växte upp i ett socialt utsatt område där ett tufft mansideal var viktigt för tonåringar. Detta kan ha gjort att Ulf ville vara i tuffa miljöer och ett sätt att avgränsa vem som var en tuff man och inte var genom våld.

Den sociala miljön i Ulfs bostadsområde kan också ha påverkar tonårspojkarna han umgicks med och varför de använde våld. Aretun (2009) menar att ungdomar som bor i flerfamiljshus sticker ut jämfört med andra ungdomsgrupper i hur de umgås med andra ungdomar. Ungdomar som har växt upp i flerfamiljshus vistas i större utsträckning i bostadsområdet de bor då det gör att de kan distansera sig från sina föräldrar. Ulf bodde i ett socialt utsatt område i ett flerfamiljshus. Detta innebär att hans sätt att skapa distans till sina föräldrar var att umgås med de andra tonårspojkarna i sitt område. Eftersom att det var många tuffa pojkar i hans område så kan det ha varit så att han kände sig tvungen att umgås med dem för att det var de som fanns i hans omgivning. Aretun (2009) pekar också på hur våldsamma ungdomar är mycket närvarande i sitt bostadsområde. Den fysiska miljön som bostadsområdet erbjuder tonårspojkar i socialt utsatta områden, innebär att det finns tonårspojkar som "stängs" in i bostadsområdet eftersom pojkarna inte har ekonomi att ta sig runt i staden. På så sätt kan våldsamma ungdomsgrupper ha mer makt i sin bostadsmiljö eftersom det är där de mestadels hänger vilket också utsätter andra pojkar för risker. Ulf hade ingen avsikt att utöva ett mansideal som grundar sig i att vara tuff. Vi tolkar det som att miljön runt omkring honom var tuff och han

anpassade sig till detta för att inte vara utanför. Ulf bodde i ett område som var socialt utsatt och de flesta där har inte de ekonomiska medlen att förflytta sig till andra platser, vilket gör att man möjligtvis måste anpassa sig till miljön i närområdet.

5.6.2 Isac

Jonsson (2007) skriver att tonåringarna i hans avhandling hade en hierarkisk ordning i sin gemenskap. I studien är det viktigt för pojkarna att vara rätt sorts kille. Att göra rätt saker ger högre status och fel saker gav lägre status. Att vara rätt sorts kille var att till exempel ta plats och ha sex med rätt sorts tjejer. Isac beskriver i sitt citat hur han gick från en dålig position i fotbollslagets hierarki då han inte presterade, till en bra position i laget då han började göra mål. Efter en tid blev han en framgångsrik anfallare där han uttrycker det som att han förtjänade att sträcka på sig och vara tuff. Vi tolkar det som att Isac menar att det är möjligt att åstadkomma en högre hierarkisk position i en grupp då man presterar efter vad som är önskvärt i gruppen. Vi uppfattar att under Isacs tonårstid fanns det ett mansideal i hans sociala miljö som grundade sig i att prestera så bra som möjligt i fotboll. Eftersom Isac spenderade mycket tid på att spela fotboll och i en fotbollsklubb, är det inte omöjligt att denna typen av mansideal var den som lockade honom mest. Som vi tidigare skrivit så menade Fundberg (2003) att pojkar agerar på olika sätt i olika sammanhang. Isacs uttalande tolkar vi som motsatsen till detta. Vi tolkar det som att han tog med sig det självförtroende han fick från fotbollen in i andra områden i livet. Framgångarna på fotbollsplanen gjorde att han även kunde sträcka på sig och vara tuff på andra ställen för att han visste att han kunde leva upp till de ideal som fanns runt omkring honom.

5.6.3 Uno

Jonsson (2007) menar att pojkarna i hans studie förändrade vilka roller de tog beroende på vilken situation de befinner sig i. Befinner sig pojkarna inför sina vänner så pratar de om ett fenomen på ett annat sätt än om de är ensamma med läraren. Vidare beskriver Jonsson hur

invandrarpojkar skapar sina gemensamma normer genom att identifiera sig med kategorier som invandrare och pojke. Enligt Jonsson är språkbruket det viktigaste sättet för dem att definiera sig själva mot dem som betraktas som svenskar och flickor. Uno säger att han är svensk men han har en dialekt som är påverkad av slang. Jonsson (2007) menade att svenskar som försökte prata som invandrare inte blev accepterade. De blev istället kallade för nedsättande ord. Uno har trots detta lyckats få ett sådant språk som Jonsson beskriver. Uno växte upp i ett socialt utsatt område där det fanns många tonårpojkar som hade utländsk bakgrund och han lyckades leva upp till de krav som fanns för att få umgås och prata som de gjorde. Uno hade många vänner omkring sig med olika maskulina ideal vilket gjorde att han gick in i olika roller för att kunna passa in i olika vänskapskretsar. Han umgicks med pojkar som gjorde inbrott och till sist tröttnade han på det och kände att han inte passade in där längre. Därför beslutade han sig för att sluta umgås med dessa tonåringar och valde istället att hänga med andra kompisar som möjligen hade en liknande mansideal som Uno. Utifrån Jonssons (2007) studie så tolkar vi det som att det fanns förväntningar på Uno med hänsyn till att han var svensk och man. De som betraktades som svenskar i Jonssons studie skulle vara lugnare och mindre tuffa än andra. Detta kan ha bidragit till att han slutade umgås med dem som gjorde inbrott.

5.7 Förebilder

5.7.1 Urban

Urban växte upp i ett socialt utsatt område och hans pappa var frånvarande. Detta bidrog till att hans mamma fick ta ett stort ansvar över hushållsarbetet samt att arbeta för att kunna försörja familjen. Urban har tre syskon och i ett tidigt skede var det hans storebror som tog vuxenrollen där hemma även om hans storebror fortfarande var ett barn. Eftersom hans pappa var så pass frånvarande så gjorde det att Urban fick sin storebror som förebild under uppväxten. Följande citat belyser hur han resonerar kring vem som var hans förebild:

“Pappa var inte där men mamma var alltid i närheten. Om man tänker från ettan till nian var pappa inte så ofta aktiv som mamma. Föräldramöte, utvecklingsamtal, alla dessa grejer som sker under studietid så var det morsan. Som barn så är det alltid att man har pappa som förebild. Vår förebild var inte pappan, det var storebror.” (Urban)

Följande citat förstärker bilden av hur viktig Urbans storebror var för honom och familjen:

“När pappa var inte där och vi är fyra killar, så ser man inte mamma, man ser på den äldsta bror. Så han tog hand om oss ju. I tonåren var det mycket om pappa bara. Vi hade...vi hade inte någon jätte svår tid men man fick inte så mycket uppmärksamhet av pappa.” (Urban)

5.7.2 Ian

Ian beskriver sin pappa som en förebild i hans uppväxt. Han säger att under sin uppväxt har hans pappa varit engagerad i hans intressen och varit ett bra stöd för honom i olika avseenden. I följande citat förklarar Ian hur man uppmärksammar ett barn på ett bra sätt:

“På ett bra sätt är att man visar intresse på vad de gör i skolan och visar intresse för deras intresse att man frågar mycket hur det går. Att man ger beröm då det går bra och att man är stöttande när det går mindre bra. Och att man är liksom “role-model”...jag tror också att man har lärt sig, att göra rätt för sig och att man måste lägga ner tid på saker och ting för att kunna bli bra på det. A men just att vara en förebild, att det krävs jobb” (Ian)

Samtidigt som Ian beskriver hur ett barn borde bli bemött, beskriver han också hur hans pappa har varit en förebild för honom i rollen som förälder. Ians pappa har också varit aktiv i Ians läsläsning. Ett exempel lyder följande:

”Nä men just, jag hade problem med matten ibland. Då kommer jag ihåg att min pappa. Det här var nog en ganska låg nivå till och med. Då kommer jag ihåg att min pappa tog fram och visade decilitermått, hur man skulle få uppfattningar om saker och ting”. (Ian)

5.8 Analys

5.8.1 Urban

Connell (2008) menar att hegemoni är en kultur i en grupp som positionerar gruppen i samhället högst upp i rangordningen. De normer om maskulinitet som finns i samhället är till för att bevara patriarkala strukturer som innebär att maskulinitet har mer makt än det feminina. Eftersom Urban hade växt upp i ett hem där hans pappa var mycket frånvarande, innebar det att hans storebror kan ha hävdad sin maskulinitet genom att bestämma i familjen, även om deras mamma var närvarande. Storebrodern har alltså kontroll över sina syskon vilket påverkar syskonen och deras mamma. Detta innebär att Urbans storebror använder sin maskulinitet för att få en överordnad position i familjen och kunna erhålla en stark maktposition i hemmet. Samtidigt ser Urbans storebror möjligtvis att det saknas någon där hemma som kan ställa krav på sina syskon och så att de kan få mer struktur i sin vardag. Därför kan hans storebror ha känt att det ligger i hans uppgifter som man att ta ansvar för familjen då maskulinitet är överordnat femininitet. Även Urban såg det som naturligt att hans storebror skulle ta mer ansvar. Urban såg upp till sin storebror eftersom han levde upp till de normer och förväntningar som fanns på honom. Att hans mamma inte hade den rollen fullt ut var ingenting som han reagerade på. Även om Urban betraktade sin mamma som en stark person och som alltid ställde upp, blev det ändå så att hans storebror blev en förebild. För Urban var det naturligt att hans storebror

var en förebild eftersom han var äldst av sina syskon och att mamma redan hade en roll som förälder. Pappans frånvarande roll skapade ett vakuum som hans storebror fyllde. På så sätt fick storebror ta hand om sina syskon i den mån det gick när deras pappa var frånvarande. En annan möjlig anledning till varför hans storebror blev en förebild kan ha att göra med att Urban identifierar sig med sin storebror eftersom de har samma kön och bakgrund.

I Urbans tonårstid uppfattar vi att han inte har fått en tydlig mansideal från sin pappa utan den har han snarare istället byggt upp i den sociala miljön som han växte upp i.

Urbans föräldrar har en invandrarbakgrund vilket också kan vara en faktor i att storebror fick ta över ansvaret där hemma. I olika kulturer ser mansidealet annorlunda ut vilket innebär att det till och med kan förväntas av att Urbans storebror ska agera på det sättet eftersom han tillhör det manliga könet och är äldst av sina syskon. I andra länder är det också ett vanligt fenomen att det råder patriarkala strukturer.

5.8.2 Ian

Connell (2008) skriver hur könsrollerna kan ta sig uttryck på olika sätt i samhället. Hen menar att det finns förväntningar hur män ska agera eftersom det finns olika mansroller i olika interaktionsmiljöer. Connell menar att det finns en manlig könsroll i alla kulturella miljöer. Enligt Ians beskrivning i hur hans pappa har behandlat honom kan vi förstå vilken mansroll hans pappa har haft gentemot Ian. Vi uppfattar att Ians pappa har varit engagerad i Ians skolmiljö. Vår uppfattning är också att Ians pappa har varit nyfiken på hur det går för Ian i livet. På så sätt kan vi förstå att Ians pappa utövar ett föräldraskap som kan betraktas olika beroende på vilka kulturella miljöer Ians pappa befinner sig. Eftersom Ian har växt upp i ett icke socialt utsatt område, kan hans pappas mansroll grunda sig i hur normen ser ut i ett sådant område. Det kan innebära att Ians pappa väljer att bära en mansroll som är i liknelse med hur andra interagerar med sitt barn i bostadsområdet för att kunna vara en förebild. Även om Ian har växt upp i ett icke socialt utsatt område, kan det vara så att hans pappa inte blir direkt påverkad av hur området i sig exempelvis grannar, ska tycka om hans uppfostringsstil. Möjligtvis kan det vara så att Ians pappa lägger större fokus på vilka förväntningar det finns på

honom utifrån andra kulturella miljöer. En sådan kulturell miljö kan exempelvis handla om hur media och populärkultur påverkar hans pappas syn på hur han ska agera utifrån papparollen. Filmer och böcker är exempel på hur hans pappa kan ha hämtat inspiration till att utforma sin mansroll i sin roll som pappa. Det kan också ha varit så att hans mansroll utgår ifrån hans egna förebilder i livet. En annan kulturell miljö kan handla om vilka förväntningar det finns på hans pappa att uppfostra Ian i den könsnormen som genomsyrar samhället. Att Ians pappa uppvisar en sådan omsorg gentemot Ian kan också handla om att hans pappas mansroll blir påverkade av olika mansroller. På så sätt kan det innebära att Ians pappa väljer att agera utifrån en mansroll som har anknytning till olika mansroller i olika kulturella miljöer.

6. Avslutande diskussion

I detta kapitel sammanfattar vi de slutsatser som vi kommit fram till i resultat och analyskapitlet. Eftersom vi har gjort intervjuer så kan vi inte göra några generella slutsatser kring hur en man påverkas av maskulina ideal som finns i hans omgivning. De slutsatser som vi gör är baserade på intervjupersonernas upplevelser i relation till tidigare forskning och Connells maskulinitetsteori. Slutsatserna som vi gjort i analysen kopplas samman med de frågeställningar som vi utgick ifrån i problemformuleringen. Varje frågeställning redovisas var för sig. Vi kommer i slutet ta upp nya forskningsfrågor som utvecklats under arbetsprocessens gång.

Syftet med studien var att förklara varför tonårspojkars maskulinitet i en svensk storstad tar sig uttryck på olika sätt. Detta gjordes med bakgrunden att media beskrivit socialt utsatta områden på ett negativt sätt i jämförelse med andra områden. Vi utgick från frågeställningarna som redovisar var för sig nedan.

6.1 Hur kan man förstå de maskulinitetsideal som intervjupersonerna hade under deras tonårstid?

Varje intervjuperson har pratat om de normer som funnits under deras tonårstid som funnits runt omkring dem och hur de normerna har påverkat dem. Detta stämmer överens med Connells (2008) teorier om maskulinitet som menar att maskuliniteten hos en man förändras efter de normer som finns i mannens miljö. De flesta intervjupersonerna anpassade sig efter de maskulina normer som fanns i deras omgivning. Olika faktorer såsom ålder, det sociala grupptricket och de egna prestationer påverkade det maskulina ideal de valde. Vissa såg det maskulina idealen i deras omgivning som positiva och andra såg de som negativa. Några av intervjupersonerna undvek vissa sammanhang där de inte delade de tuffa maskulina idealen som fanns i de sammanhangen medan andra valde att acceptera dem maskulina idealen som fanns på grund av att de trivdes med idealen. En av intervjupersonerna gillade inte de maskulina idealen som fanns i hans umgängeskrets men accepterade dem ändå då umgänget var viktigare för honom än att följa sina egna ideal. Något vi märkte var att intervjupersonerna inte upplevde sina ideal som maskulina eller feminina. De upplevde idealen som personliga. Vi tolkar det som att de normaliserat maskulinitetsideal som sina egna. Samtidigt så uppfattade de olika tonårsgruppernas ideal som positiva och negativa. Intervjupersonerna uppgav att de områden de växte upp i påverkade dem på olika sätt då normerna var olika för olika grupper.

6.2 Vilka konkreta effekter har intervjupersonernas maskulinitetsideal fått under deras tonårstid?

I likhet med Jonssons (2007) studie så anpassade intervjupersonerna sig till de olika mansidealerna på olika sätt. Anpassningen kunde ta sig uttryck i skolmiljön och i tonåringarnas fritid. Intervjupersonerna valde olika metoder för att handskas med de maskulina ideal som de

mötte under deras uppväxt. En intervjuperson valde att skolka för att komma undan de tuffa maskulinitetsideal som fanns på hans skola. En annan intervjuperson valde att träna för att kompensera för sina studier då studierna ansågs feminina och träningen ansågs maskulin. Medan en tredje intervjuperson valde att acceptera de normer som fanns i hans umgängeskrets trots att han inte trivdes med normerna som fanns där. Några av intervjupersonerna bytte omgivning då de inte trivdes med de maskulinitetsideal som fanns där. Vi tolkade det som att de maskulina idealen påverkade intervjupersonernas välmående. De som delade och uppfyllde de maskulinitetsideal som omgivningen runt omkring hade mådde bra av de idealen. Tvärtom var det för dem som inte trivdes med de maskulinitets idealen som fanns i omgivningen. De upplevde idealen som pressande. Detta i likhet med Jonsson (2007) som menade att invandrarpojkar i hans studie som gjorde rätt saker enligt idealet i gruppen fick mer status och kunde hävda sig mot andra.

Våra förväntningar var utifrån kunskapsläget och teorin att se stora skillnader i intervjupersonernas svar. Männens svar var mer komplexa och männen i våra intervjuer påverkades av många olika saker i sina respektive miljöer. Den tidigare forskningen tog upp att män utestänger andra grupper i olika sociala sammanhang. Detta är något vissa intervjupersoner har uttryckt medan andra inte har uttryckt detta. Ett exempel är Ulf som var på en fritidsgård som hade både killar och tjejer men de stängde ute andra individer som inte tillhörde den gemenskapen. I detta fallet var inte utestängningen grundad i kön och etnicitet som den tidigare forskningen tagit upp utan vilket gäng man tillhörde. I kunskapsläget så beskrev vi hur tonårpojkar i utsatta områden drogs in i kriminalitet av män i området. Bara Uno har varit delaktig i stölder och Ulf i slagsmål de två andra männen var inte delaktiga i någon brottslighet. När det gäller de män som växt upp i icke socialt utsatta områden så förväntade vi oss att de skulle beskriva en tuffare attityd utifrån Fundbergs (2003) studie men det gav inte männen uttryck för. Alla männen tog avstånd från brottslighet så området hade inte påverkat dem till att bli indragna i kriminalitet. Vissa valde att anamma det språk och normer som fanns i omgivningen och andra valde att dra sig till andra miljöer med andra normer kring maskulinitet. Vissa av männen diskuterar hur deras föräldrar var viktiga för dem

och andra diskuterar hur deras vänner var viktigare. Vi vill med detta paper belysa att intervjupersonernas maskulinitet påverkas av en rad faktorer och inte bara att de bor i ett social utsatt eller ett social icke utsatt område. Vilka effekter som maskulinitetsidealen hade på männen var väldigt olika liksom de normer som fanns runt dem.

6.3 Frågeställningar som växt under arbetet

Inför framtiden så hade det varit intressant att veta mer om hur män upplever hur deras syn på maskulinitet har förändrats under deras uppväxt. Flera av intervjupersonerna har diskuterat hur omgivningens förväntningar har ändrats i tonårstiden. De har beskrivit det som jobbigt att få många nya krav på sig i tonårstiden. Detta har fått oss att undra om det uppkommer nya krav i tonårstiden och om ålder påverkar en mans maskulinitet. En annan frågeställning som dykt upp är hur en individ påverkas av maskuliniteten i ett sammanhang. Enligt både Jonsson (2007) och Fundberg (2003) så förändras maskuliniteten hos pojkarna i deras studier utifrån det sammanhang de är i. När vi intervjuade upplevde vi att en del av intervjupersonerna tog med sig sina erfarenheter av maskulinitetsidealet från en situation till en annan. Vi skulle vilja förstå varför vissa individer ändrar sig efter situationens syn på vad som är maskulint medan andra agerar utifrån tidigare erfarenheter av vad som är eftersträvansvärt för en man.

7. Referenslista

Aretun, Åsa. 2009. Ungdomars utsatthet i bostadsområden. Linköping University Interdisciplinary Studies. Linköping University Electronic Press.
<http://ludwig.lub.lu.se/login?url=http://search.ebscohost.com/ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&db=edsswe&AN=edsswe.oai.DiVA.org.liu.52504&site=eds-live&scope=site> (Hämtad 2019-01-05).

Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas (1991). *The social construction of reality: a treatise in the sociology of knowledge*. Repr. London: Penguin

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. : Liber.

Connell, R.W. (2008). *Maskuliniteter*. 2. uppl. Göteborg: Daidalos

Eliasson-Lappalainen, R, Jacobsson, K, Meeuwisse, A, Swärd, H (red.) (2008) *Forskningsmetodik för socialvetare*. Stockholm: Natur och Kultur.

Fundberg, J. (2003). *Kom igen, gubbar! : om pojkfotboll och maskuliniteter*. Stockholm :

Hansson, M. (2016). Experter: Därför begår unga män fler brott. Metro. 11 mars.
<https://www.metro.se/artikel/expertes-d%C3%A4rf%C3%B6r-beg%C3%A5r-unga-m%C3%A4n-fler-brott-xr>

Homosocialitet [u.å.]. *Nationalencyklopedin*.

<https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/homosocialitet> (Hämtad 2019-01-25).

Johansson, L. (2018). Guide: Det vill partierna göra inom brott och straff. *Metro*, 2 september. <https://www.metro.se/artikel/stor-guide-det-vill-partierna-g%C3%B6ra-inom-brott-och-straff>

Jonsson, R (2007). *Blatte betyder kompis: om maskulinitet och språk i en högstadieskola*. Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2007

Kintrea K, Bannister J, Pickering J. 2010. Territoriality and disadvantage among young people: an exploratory study of six British neighbourhoods. *Journal of Housing and the Built Environment*, Vol. 25, No. 4. <https://www.jstor.org/stable/41107528> (Hämtad 2019-01-25).

Nationella operativa avdelningen (2017). *Utsatta områden - Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*. Stockholm: Nationella operativa avdelningen. https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/utsatta-omraden-social-ordning-kriminell-struktur-och-utmaningar-for-polisen-2017.pdf

Petersson, Claes. (2016). Utanförskapet inifrån. *Expressen*, 29 Juni. <https://www.expressen.se/nyheter/longread/utanforskapet-inifran/den-vaxande-klyftan/>

Pihlblad, Johan. 2017. Motion är en klassfråga. *Idrottsforskning*. 2 juni. <https://www.idrottsforskning.se/motion-ar-en-klassfraga/> (Hämtad 2019-01-05).

Skolverket. 2018. Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor. Skolverket https://www.skolverket.se/sitevision/proxy/publikationer/svid12_5dfee44715d35a5cdfa2899/5935574/wtpub/ws/skolbok/wpubext/trycksak/Blob/pdf3927.pdf?k=3927 (Hämtad 2019-01-05).

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

8. Bilaga 1

181119

Hur var din uppväxt?

Informationsbrev

Hej!

Vi är två studenter som läser sjätte terminen på socionomprogrammet vid Lunds universitet och ska genomföra ett uppsatsarbete som beräknas vara klart i slutet av januari 2019.

Syftet med studien är att undersöka hur män beskriver sin uppväxt beroende på vilket område de har vuxit upp i.

Vi planerar att intervjua totalt åtta män i åldrarna 30-35 år och du är en av de tillfrågade.

Intervjun beräknas att ta ungefär 60 min och kommer att fokusera på frågor om din skoltid, hur du bodde, hur din familj såg ut och vad du gjorde på fritiden. Din medverkan i undersökningen är frivillig och du har alltid rätt att avbryta ditt deltagande när som helst utan att motivera varför. Konfidentialitet kommer att eftersträvas genom att du som intervjuperson får vara anonym och därför kommer dina uppgifter aidentifieras. Alla namn på personer och platser kommer att vara fingerade. Allt ljudmaterial samt intervjuutskrifter kommer att bevaras på sådant sätt att endast vi har tillgång till det. Materialet som vi samlar in kommer endast att användas till uppsatsen och kommer att förstöras när uppsatsen är klar. När uppsatsen är godkänd kommer den att publiceras i Lunds Universitetsbiblioteks databas för uppsatser (LUP).

Kontaktpersoner:

Antonio Peralta

Socionomstudent vid Lunds Universitet

antonio.peralta.1988@hotmail.com

Anton Bengtsson

Socionomstudent vid Lunds Universitet

anton.bengtsson.175@student.lu.se

Handledare:

Maria Bangura Arvidsson

Universitetslektor på Socialhögskolan vid Lunds Universitet

maria.bangura_arvidsson@soch.lu.se

9. Bilaga 2

Intervjuguide

Inledande öppen fråga

Kan du berätta lite om dig själv och hur du var som barn?

Bakgrundsinformation

Hur såg din uppväxt ut under din skoltid?

Skola

Hur tog du dig till skolan?

Fick du någon hjälp med läxorna?

Om ja, vem var det som hjälpte dig?

Om nej, vad var det som gjorde att du inte fick stöd i läxorna?

Vilka förväntningar fanns det på att klara av skolan?

Vilken ambition hade du och var det någon som uppmuntrade dig?

Fanns det någon eller något som motiverade dig till att gå till skolan, vilka i så fall?

Boendet under uppväxten

Hur skulle du beskriva området där du växte upp i när du var ung?

Hade du ett eget sovrum?

Hur ser området ut idag jämfört med hur det var när du var barn?

Vilka förutsättningar har ett barn idag att växa upp i samma område?

Familj

Hur såg din familj ut?

Har du några syskon?

Familjens roll hos intervjupersonen

Vem fick du uppmärksamhet av?

Kan du berätta om en situation där du fick uppmärksamhet?

Tonårstiden

Hur såg din tonårstid ut?

Fritid

Hur såg din fritid ut?

Vilken inställning hade du till idrottsaktiviteter?

Regler

Vilka förväntningar fanns det på dig som barn att hjälpa till hemma?

Kan du berätta en vanlig dag hur det såg ut för dig som barn?

Kan du beskriva någon eller några regler som du fick följa hemma?

Uppmärksamhet

Hur viktigt var det för dig att få uppmärksamhet?

Hur tycker du att ett barn ska få uppmärksamhet?

Kan du berätta hur man uppmärksammar ett barn på ett bra sätt och på ett mindre bra sätt?

Har dina åsikter förändrats angående bekräftelse att ge ett barn om du jämför som barn och nu?

Vilka råd skulle du ge till blivande föräldrar till att uppmärksamma sina barn?

Tror du att det är viktig att ge uppmärksamhet till sina barn?